

ПРАВОВІ ШЛЯХИ ВИХОДУ З КРИЗОВОГО СТАНУ АВІАЦІЙНОЇ ГАЛУЗІ

Україна – авіаційна держава з повним циклом виробництва авіаційної техніки, авіакомпаніями, що здійснюють міжнародні польоти по всьому світу та аеропортами, що наближаються до міжнародних стандартів. Однак, прикро визнавати той факт, що авіаційна галузь перебуває в кризовому стані через: банкрутство багатьох авіаційних підприємств; непрофесійний менеджмент; невідповідність національного законодавства міжнародним нормам; не достатню підтримку з боку держави; не стабільну політичну ситуацію в країні; не законну приватизацію; нехтування інтересами держави; постійні реорганізації органу управління в сфері авіації тощо.

Основним питанням виходу із кризи є визначення чинників, що заважають сьогодні розвитку авіаційної промисловості в Україні та заходів, які мають бути здійснені для подолання кризи в галузі. Для цього необхідно всебічно аналізувати її перспективи – глобальну та регіональну конкурентноздатність української авіаційної промисловості. Вирішення проблем галузі можливо через залучення інвестицій та закордонних партнерів для спільних проектів. А зробити це можна реально лише через конкретний привабливий проект.

Україна має з чим вийти на ринок авіаційної техніки. Однак цьому заважають такі фактори як: 1) проблема пошуку партнерів; 2) вузьке коло перспективних проектів; 3) відсутність коштів необхідних для диференціації виробництва та укріплення самостійних позицій на ринку.

Розв'язувати проблему варто у таких напрямках: по-перше, диференціація партнерів та ринків збуту. Для того щоб вийти на західний ринок можливо потрібно розвивати партнерство з країнами Східної та Центральної Європи, майбутніми членами НАТО та Євросоюзу, що посилить політичні позиції України при прийнятті рішень європейськими політичними та військовими колами. По-друге, диференціація продукції. Її треба здійснювати в напрямку розвитку тих проектів, які вже розроблені українськими підприємствами та готові до серійного виробництва. По-третє, розвиток внутрішнього ринку, який на сьогодні фактично відсутній в Україні. Авіаційна промисловість має державну підтримку. Держава продовжує розвивати високі технології в сфері радіоелектроніки, нових матеріалів, що використовуються як у космонавтиці, так і в авіації. Отже,

для підняття на новий рівень галузі літакобудування, на нашу думку, необхідно робити певні кроки, серед яких можна запропонувати такі: визначити свою нішу у світовому авіаконструюванні й авіабудуванні, а також знайти фінансування для цього. ІКАО практично щороку посилює вимоги до літаків, які здійснюють рейси в розвинені країни.

Авіаконструювання на етапі структурної перебудови не може виживати за рахунок підсобного підприємства-авіакомпанії. Необхідне велике, у розмірах мільярдів доларів щороку, державне фінансування для відновлення застарілого технологічного устаткування авіазаводів.

В авіаційній галузі спостерігається певне уповільнення протягом року темпів зростання обсягів пасажирських авіап перевезень пов'язане з поступовим насиченням попиту на авіап перевезення, та, в певній мірі, з постійним підвищенням цін на авіап перевезення через значне подорожчання палива.

Отже, серед труднощів з якими зіштовхуються авіакомпанії слід виділити наступні: 1) посередній стан літаків, які були передані на баланс авіакомпанії для експлуатації; 2) недосконалість українського законодавства; 3) брак інформації про стан українського ринку, і не лише авіаційного; 4) питання кадрового забезпечення підприємства. Саме від персоналу, його кваліфікації залежить ефективність роботи кожної компанії. В авіації ці питання набувають особливої ваги. Оскільки робота пілотів дуже відповідальна, потребує високого рівня психологічного та емоційного напруження, вони, крім звичайного професіоналізму, повинні мати й необхідні психологічні та особистісні характеристики; 5) непосильна конкуренція з міжнародними перевізниками; 6) недостатня підтримка з боку держави; 6) подорожчання авіаційного палива; 7) зниження попиту на авіаційні перевезення; 8) незаконна приватизація та роздержавлення авіапідприємств; 9) банкрутство багатьох авіапідприємств; 10) недостатньо розвинена інвестиційна діяльність в сфері авіації; 11) постійне підвищення міжнародними організаціями норм і стандартів для авіап перевізників та інше.

Для подолання зазначених труднощів необхідно зробити наступне:

— удосконалення законодавства у сфері лізингу авіаційної техніки з метою оновлення застарілого парку повітряних суден;

— адаптація законодавства України в частині, що стосується діяльності цивільної авіації, до стандартів ЄС;

— дослідження авіаційного ринку з метою диференціації партнерів та ринків збуту; розвиток внутрішнього ринку;

— відродження національної системи підготовки авіаційних фахівців через створення Українського Центру вищої льотної підготовки;

— збільшення фінансової підтримки з боку держав та залучення іноземних інвестицій;

— підсилення контролю з боку держави та правоохоронних органів над процесами приватизації та банкрутства державних авіаційних підприємств;

— стимулювання з боку держави інноваційної та наукової держави в сфері літако- і приладобудування з метою виходу української продукції на міжнародні ринки;

— модернізація аеропортів, що сприятиме загальноекономічному розвитку регіонів та дозволить збільшити обсяг інвестицій, активно впливати на соціально-економічні процеси в регіонах; продовження роботи по створенню дієвої системи підтримання льотної придатності повітряних суден та сертифікація нових літаків;

— розробка та прийняття Закону України «Про цивільну авіацію України», що направлено на підвищення іміджу цивільної авіації України у світової спільноти та статусу цивільної авіації в нашій державі, а також та її подальший розвиток.

Залишається сподіватися, що авіаційна промисловість в Україні спроможна розробити та презентувати проекти конкурентоздатні не лише на регіональному, а й на світовому рівні. Оскільки, потенціал галузі складають не лише авіаційні заводи, а й наявність кадрів та високорозвиненої наукової бази для галузі. Задіяти їх та максимально ефективно використати – мета яка допоможе підняти не лише галузь, а й численні дослідницькі установи, фундаментальну науку. Потужна робота заводів-гігантів, здатна дати роботу висококваліфікованому персоналу, які опинилися в наш час перед загрозою втрати кваліфікації.

УДК 35.075 (043.2)

Кір'ян В. О., к.ю.н.,
Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ

ДОТРИМАННЯ ПРИНЦИПУ ПРОЗОРОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ В УКРАЇНІ

Проблемі прозорості функціонування публічної влади в Україні останнім часом все частіше приділяється увага при характеристиці інститутів громадянського суспільства у контексті демократизації державного і суспільного життя в Україні, що пов'язується із вивченням міжнародних та